

Raport: normy jakości węgla są potrzebne

– to leży w interesie odbiorców i powietrza

Polski Alarm Smogowy przeprowadził badania jakości węgla dostępnego na składach opałowych w Małopolsce i województwie śląskim. Faktyczną jakość węgla porównano między innymi z deklaracjami sprzedawców. Z wyników można wyciągnąć co najmniej dwa wnioski. Pierwszy taki, że obok węgla złej jakości na rynku jest dostępny dobry polski węgiel. Drugi, że normy jakości tego paliwa są potrzebne nie tylko po to żeby poprawić jakość powietrza w naszym kraju, ale również po to, by chronić klientów oraz uczciwych sprzedawców i producentów.

Próbki przebadanego węgla pochodziły ze składów w województwach małopolskim i śląskim. Pobierano je w ilości od 10 do 25 kilogramów bezpośrednio ze stosu węgla lub w workach foliowych po uprzednim zapakowaniu przez sprzedawcę. Rodzaje próbek odpowiadały asortymentowi używanemu w polskich gospodarstwach domowych. Był wśród nich tzw. ekogroszek, orzech i miał węglowy. Analizę próbek przeprowadziło akredytowane laboratorium Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze. Sprawdzano m. in. zawartość siarki, popiołu, wilgotność i kaloryczność węgla.

Pierwszy wniosek jaki nasuwa się z badań to to, że **sprzedawcy węgla bardzo rzadko informują o parametrach sprzedawanego węgla**. Jedyne w **jednym** przypadku sprzedawca przedstawił dokument potwierdzający jakość sprzedawanego węgla. W przypadku ekogroszku niektóre parametry były określone na workach. W reszcie przypadków sprzedawcy podawali jedynie kaloryczność i/lub nazwę kopalni, odsyłając po więcej informacji na strony producenta. Kupujący węgiel w detalu nie mają zatem podstawowych informacji o tym jakiej jakości produkt kupują, a nieliczne parametry podawane przez sprzedawców mają charakter deklaracyjny, nie są potwierdzone odpowiednią dokumentacją czy weryfikowane przez odpowiednie służby kontrolne.

Parametrem podawanym przez niemal wszystkich sprzedawców jest wartość opałowa węgla, a więc ilość energii zawartej w danym produkcie węglowym. Okazuje się jednak, że **aż w ośmiu przypadkach na 14 wartość opałowa była w rzeczywistości niższa, niż ta podawana przez producentów**, a więc de facto można uznać, że klienci zapłacili więcej niż powinni. W przypadku najgorszej z próbek – był to jeden z miałów węglowych - różnica wyniosła aż 20 procent (5 MJ/kg).

Porównanie deklarowanej i rzeczywistej wartości opałowej węgla

Lp.	Producent	Rodzaj	Deklarowana wartość opałowa [MJ/kg]	Rzeczywista wartość opałowa* [MJ/kg]
1.	KWK Marcel	orzech	30	32,20
2.	KWK Wieczorek	orzech	29	29,80
3.	Nie określony	miał węglowy	-	29,59
4.	KWK Bobrek	ekogroszek	28	26,79
5.	KWK Wesola	orzech	28	26,23
6.	KWK Jankowice	ekogroszek	29	26,18
7.	KWK Wesola	ekogroszek	29	25,26
8.	KWK Chwałowice	ekogroszek	27	25,14
9.	ZG Sobieski	orzech	23	23,93
10.	KWK Piast	orzech	25	23,40
11.	KWK Piast	orzech	25	22,03
12.	Zabrzańska Płuczka	miał węglowy	26	20,88
13.	KWK Piast-Odsiew	miał węglowy	18	20,03
14.	prometeus24.pl	ekogroszek	20	19,85
15.	infinitem.waw.pl	miał węglowy	19	19,19

* Niepewność pomiaru rzeczywistej wartości opałowej w laboratorium wynosi +/- 0,25 MJ/kg

Kolorem czerwonym zaznaczono próbki, w których rzeczywista wartość opałowa była niższa niż deklarowana.

Badanie wykonane przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, przeprowadzono na losowo wybranych próbkach ze składów węgla w sprzedaży detalicznej w Małopolsce i na Śląsku w październiku 2017.

Co oznacza, że klient wydając 1000 złotych otrzymywał towar warty 800. Na ogół różnice nie były aż tak duże – oscylowały wokół wartości 10 procent. Uwagę trzeba zwrócić jednak nie tylko na to, ale także na to, że w siedmiu na 15 przypadków wartość opałowa była zgodna lub wyższa z deklarowaną przez producentów. **Jednak klienci nie mają żadnych narzędzi, by odróżnić producentów i sprzedawców przedstawiających rzeczywiste parametry sprzedawanych produktów od tych, którzy podają parametry zawyżone.** Wprowadzenie regulacji, które wyeliminują tego typu zachowanie jest konieczne ze względu na troskę o interes klienta.

Tymczasem wyniki analizy próbek pokazują, że **na rynku nie brakuje paliwa całkiem dobrej jakości.** Wiele próbek charakteryzowały dobre parametry zawartości popiołu i siarki, które bez trudu pozwoliłyby im spełnić nawet dość wymagające normy jakości. Na piętnaście przebadanych próbek jedynie cztery miały zawartość siarki powyżej 0,7%. Również cztery próbki miały zawartość popiołu powyżej 10%, z czego dwie nieznacznie powyżej. Także cztery próbki charakteryzowały się większą zawartością wilgoci niż 12%. Łącznie te trzy kryteria spełnia ponad połowa próbek. To pokazuje, że **obok węgla złej jakości na detalicznym rynku węgla polskiego znajduje się całkiem sporo węgla**

pryzwoitej jakości. Niestety zwykły Kowalski kupując węgiel nie jest w stanie zweryfikować którego rodzaju towar kupuje. Węgiel nie spełniający powyższych parametrów powinien zostać wycofany z obrotu na rynku gospodarstw domowych ze względu na jego negatywny wpływ na jakość powietrza.

Rzetelna informacja na temat jakości węgla jest tym istotniejsza, że nowoczesne kotły – wkrótce tylko takie powinny być dostępne na naszym rynku – do osiągnięcia znamionowych parametrów emisji, wymagają paliwa wysokiej jakości, które powinno się charakteryzować wysoką wartością opałową, niską zawartością wilgoci, popiołu i siarki. I by móc wykorzystać możliwości takiego urządzenia, trzeba wiedzieć, co się do niego wsypuje.

Zawartość siarki w badanych próbkach

Lp.	Producent	Rodzaj	Rzeczywista zawartość siarki [%]
1.	KWK Wesola	orzech	0,42
2.	KWK Jankowice	ekogroszek	0,43
3.	KWK Marcel	orzech	0,43
4.	KWK Bobrek	ekogroszek	0,45
5.	Nie określony	miał węglowy	0,45
6.	KWK Chwałowice	ekogroszek	0,47
7.	KWK Wesola	ekogroszek	0,53
8.	Zabrzańska Płuczka	miał węglowy	0,62
9.	KWK Piast	orzech	0,62
10.	infinitem.waw.pl	miał węglowy	0,63
11.	KWK Wieczorek	orzech	0,64
12.	KWK Piast	orzech	1,09
13.	prometeus24.pl	ekogroszek	1,31
14.	ZG Sobieski	orzech	1,35
15.	KWK Piast-Odsiew	miał węglowy	1,37

Kolorem czerwonym zaznaczono próbki, ze zbyt wysoką zawartością siarki (powyżej 0,8%).

Jednak obok paliwa dobrej jakości jest bardzo wiele takiego, które nie spełnia żadnych kryteriów. Tego typu węgiel nie powinien być dostępny ze względu na bardzo negatywny wpływ na powietrze. Co więcej, opłacalność ogrzewania tego typu węglem jest również wątpliwa. Na przykład **jedna z próbek węgla zawierała w sobie aż 30 proc. wilgoci.** Inna ponad 20 procent. - Oznacza to, że kupując 1 tonę węgla tak kiepskiej jakości, płacimy za 300 kg wody, która jednocześnie pogarsza

wartość opałową węgla. - czytamy w raporcie. Informacje na temat zawartości wilgoci są sporadycznie podawane przez sprzedawców lub producentów.

W przypadku dwóch miałów odnotowano bardzo wysoką zawartość popiołu – 24,6% oraz 31,5%.

Wydając 1000 zł na tego typu węgiel, aż 250-300 zł wydajemy na popiół, o zerowej wartości opałowej. W aż 4 przypadkach producenci podawali niższą zawartość popiołu niż w rzeczywistości.

Ustalono także, że **żaden z poddanych analizie miałów, nie spełnia kryteriów uchwał smogowych Małopolski i województwa śląskiego** – a zostały one zakupione na terenie tych województw i nie powinny być spalane w domowych kotłach.

Tabela podsumowująca najważniejsze wyniki z 15 przebadanych próbek

Wartość opałowa	
Liczba próbek o niższej wartości opałowej niż deklarowana przez producenta	8
Liczba próbek o wartości opałowej powyżej 25 MJ/kg	7
Zawartość siarki	
Liczba próbek o zawartości siarki wyższej niż 0,8%	4
Zawartość wilgoci	
Liczba próbek o zawartości wilgoci powyżej 12%	4
Zawartość popiołu	
Liczba próbek o zawartości popiołu powyżej 10%	4

- Raport pokazuje jak dużo do zrobienia pozostało w kwestii regulacji rynku węgla w Polsce. Konsument w bardzo ograniczonym stopniu jest informowany o podstawowych parametrach jakościowych sprzedawanego w sklepach i na składach węgla. [...] Rynek węgla detalicznego nie może dalej pozostawać bez kontroli – leży to w interesie konsumentów i czystszej powietrza. – konkludują autorzy.

Działanie realizowane w ramach projektu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE14 IPE PL 021/LIFE IP MAŁOPOLSKA

Cały raport dostępny na:
krakowskialarmsmogowy.pl
polskialarmsmogowy.pl
smoglab.pl